

Sygn. akt I C 102/18 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczącą Sędzią Sądu Rejonowego Sylwia Piasecka

Protokolant sekretarz sądowy Grażyna Pałubicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2018 roku

sprawy

z powództwa (...) z siedzibą w K.

przeciwko G. J.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego G. J. na rzecz powoda (...) z siedzibą w K. kwotę 138,50 zł (słownie: sto trzydzieści osiem złotych pięćdziesiąt groszy),
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,
3. oddala wniosek w zakresie kosztów procesu,
4. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 102/18

UZASADNIENIE

Powód – (...) z siedzibą w K., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł pozew do elektronicznego postępowania upominawczego przeciwko G. J. o zapłatę kwoty 1.006,08 złotych oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniósł, że podstawą dochodzonego roszczenia jest wierzytelność, którą nabył na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 6 września 2016 roku, a która wynikała z umowy abonenckiej, którą pozwany zawarł z poprzednikiem prawnym powoda – (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 18 sierpnia 2010 roku. Na podstawie tej umowy na rzecz pozwanego świadczone były usługi telekomunikacyjne, natomiast pozwany, na mocy postanowień umownych wynikających z umowy abonenckiej, zobowiązał się do regulowania stałych opłat abonamentowych na rzecz wierzyciela pierwotnego, pierwszego dnia każdego okresu rozliczeniowego trwającego miesiąc, przy czym okres rozliczeniowy rozpoczynał się z dniem zawarcia umowy abonenckiej.

Powód podkreślił nadto, że w przypadku opóźnienia w płatności jakiegokolwiek opłaty przez abonenta w całości lub w części w wymiarze co najmniej 14 dni po stronie wierzyciela pierwotnego powstało uprawnienie do zawieszenia świadczonych albo wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym przyczyn leżących po stronie abonenta zgodnie z regulaminem świadczenia usług. W sytuacji gdy abonentowi umowy zawartej na czas określony została udzielona ulga rozwiązanie umowy abonenckiej przez abonenta lub przez wierzyciela pierwotnego z przyczyn leżących po stronie abonenta, uprawniało wierzyciela pierwotnego do naliczenia kary umownej w wysokości nieprzekraczającej wartości ulgi udzielonej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy abonenckiej do dnia jej rozwiązania zgodnie z regulaminem świadczenia usług.

Pozwany nie regulował zobowiązań finansowych w związku z umową abonencką, a całkowite zadłużenie na dzień wniesienia pozwu wynosi 1.006,08 złotych.

Powód wskazał także, że podejmował próby polubownego zakończenia sporu.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2017 roku, wydanym w sprawie VI Nc-e (...), Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do tutejszego Sądu.

Pozwany – G. J. nie stawił się na termin rozprawy, nie zajął stanowiska w sprawie i nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 sierpnia 2010 roku pozwany G. J. zawarł umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych w (...) S.A. z siedzibą w W. pod numerem (...). Umowa została zawarta na 29 miesięcznych okresów rozliczeniowych, zaś wysokość ulgi wynosiła kwotę 1.012,70 złotych.

W dacie podpisania umowy abonent otrzymał dekodery wraz z kartą dekodującą.

Pozwany złożył również oświadczenie, że zgodnie z uprawnieniami przewidzianymi w umowie numer (...), zawartej w dniu 18 sierpnia 2010 roku, wyraża wolę zastąpienia Pakietu dodatkowego (...) Pakietem Dodatkowym (...).

W dniu 19 lipca 2013 roku pozwany G. J. zawarł kolejną umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych w (...) S.A. z siedzibą w W. pod numerem (...). Umowa została zawarta na 29 miesięcznych okresów rozliczeniowych.

Zarówno w postanowieniach umowy z dnia 18 sierpnia 2010 roku, jak i umowy z dnia 19 lipca 2013 roku wskazano, że Regulamin świadczenia usług i (...) dla abonentów stanowią integralną część umowy.

dowód z innych środków dowodowych: umowa z dnia 18 sierpnia 2010 roku k. 20v – 21v, protokół odbioru sprzętu k. 22, oświadczenie z dnia 17 listopada 2010 roku k. 23v, umowa abonencka z dnia 19 lipca 2013 roku k. 24 - 25.

W regulaminie świadczenia usług wskazano, że w przypadku niezwrócenia przez abonenta/użytkownika udostępnionego urządzenia dekodującego lub karty w terminie wskazanym w regulaminie, abonent/użytkownik będzie zobowiązany do uiszczenia kary umownej w wysokości określonej w Cenniku. Przy czym zapłata kary umownej nie zwalnia abonenta/użytkownika z obowiązku zwrócenia udostępnionego urządzenia dekodującego lub karty. Natomiast z treści postanowień umowy z dnia 19 lipca 2013 roku (art. 13) i regulaminu wynika, że w przypadku jednostronnego rozwiązania umowy abonenckiej przez abonenta lub przez (...) z winy Abonenta przed upływem okresu podstawowego, gdy zawarcie umowy abonenckiej wiązało się z ulgą przyznaną abonentowi, abonent zobowiązany jest do zapłaty kary umownej w wysokości nieprzekraczającej wartości ulgi przyznanej abonentowi, pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy abonenckiej do dnia jej rozwiązania.

bezsporne, nadto dowód z innych wniosków dowodowych: regulamin świadczenia usług k. 19v – 20, umowa k. 25.

(...) S.A. z siedzibą w W. sporządził dokument ustalający wysokość karę umowną z tytułu braku sprzętu na kwotę 340,00 złotych oraz rozwiązania umowy w okresie podstawowym w wysokości 527,58 złotych.

dowód z innych wniosków dowodowych: noty obciążeniowe z dnia 16 marca 2016 roku i z dnia 17 lipca 2014 roku k, 26 – 26v.

W dniu 6 września 2016 roku (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, na podstawie której powód nabył istniejące, bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne przysługujące zbywcy od abonentów, zwanych dalej dłużnikami.

dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 17v – 18.

Poprzednik prawny powoda sporządził zawiadomienie o przelewie wierzytelności, natomiast powód przedsądowe wezwanie do spłaty zadłużenia.

dowód z innych wniosków dowodowych k. 15v – 16.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powód wywodził swoje roszczenie z umowy cesji wierzytelności z dnia 6 września 2016 roku, na podstawie której nabył wierzytelność wobec pozwanego G. J., który w dniu 18 sierpnia 2010 roku i 19 lipca 2013 roku zawarł umowy abonenckie z poprzednikiem prawnym powoda – (...) S.A. z siedzibą w W..

Pozwany nie zajął w niniejszej sprawie żadnego stanowiska i nie stawiał się na rozprawie w sądzie, jak również nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecności. Uzasadniało to zatem, stosownie do treści art. 339 § 2 kpc, uwzględnienie podstawy faktycznej powoda i w konsekwencji wydanie wyroku zaocznego. Podkreślić przy tym jednak należy, że wydanie wyroku zaocznego może nastąpić tylko wówczas, gdy Sąd rozpoznający sprawę, nie ma żadnych uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie. Niezależnie bowiem od ustalenia podstawy faktycznej Sąd jest zawsze zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny natomiast wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwa, gdyż w tym zakresie nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973, III CRN 59/73). Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia bowiem domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Podkreślić przy tym należy, że ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, Legalis). Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 07 czerwca 1972 r. III CRN 30/72, 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, 06 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, 15 września 1967 r., III CRN 175/67).

Treść przepisu art. 339 § 2 k.p.c. wskazuje, iż domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda nie obowiązuje, jeżeli budzą one uzasadnione wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Z brzmienia przepisu wynika, że chodzi tu o kwalifikowaną postać wątpliwości, a mianowicie muszą być one uzasadnione. Te uzasadnione wątpliwości mogą powstać np. gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi (art. 228 § 1 k.p.c.) lub faktami znanymi sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.) Uzasadnione wątpliwości mogą też powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie do stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne,

nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (por. komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński - system Legalis).

Dlatego też w przypadku, gdy sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Wówczas należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973r. III CRN 59/73, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96).

Z powyższych przyczyn obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwią Sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 kpc. Brak jakichkolwiek dokumentów powoduje, że przytoczone okoliczności budzą wątpliwości co skutkuje oddaleniem powództwa - nawet przy biernej postawie strony pozwanej - gdyż nie jest możliwym przyjęcie za prawdziwych twierdzeń pozwu. Tym bardziej, że z treści art. 3 k.p.c. wynika obowiązek stron i ich pełnomocników do przedstawiania dowodów istotnych w sprawie.

W przedmiotowej sprawie wątpliwości Sądu dotyczyły wysokości roszczenia powoda w zakresie kary umownej z tytułu braku zwrotu sprzętu (...) w wysokości 340,00 złotych oraz kary za rozwiązanie umowy w okresie podstawowym w wysokość 527,58 złotych.

Przede wszystkim należy zauważyć, że powód nie przedstawił żadnego materiału dowodowego umożliwiającego zweryfikowanie tych kwot, w szczególności cennika, który stanowił integralną część umów, a w którym to określona została wysokość kary umownej w przypadku niezwrócenia przez abonenta/użytkownika urządzenia dekodującego lub karty w terminie wskazanym w regulaminie. Powód nie wykazał również w toku niniejszego procesu, w jaki sposób ta kwota została wyliczona, zwłaszcza czy wysokość tej kwoty uwzględniała amortyzację sprzętu, jak również czy została ona indywidualnie ustalona z użytkownikiem dekodera i karty.

Niewątpliwym natomiast jest, zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c., że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

Przepis art. 385³ k.c. zawiera katalog niedozwolonych klauzul umownych, wśród których znajdują się te postanowienia, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego (punkt 17). Przy czym klauzule wymienione w przepisie art. 385³ k.c. nie będą mogły być uznane za niedozwolone postanowienia umowne w szczególności wówczas, gdy były przedmiotem indywidualnych uzgodnień lub dotyczyły jednoznacznie określonych głównych świadczeń stron, bądź też gdy analiza treści umowy i wzorca oraz kontekstu sytuacyjnego wskazują, że postanowienia te nie naruszają równowagi kontraktowej.

Powód żądał również zasądzenia od pozwanego kwoty 527,58 złotych z tytułu kary za rozwiązanie umowy w okresie podstawowym umowy abonenckiej z dnia 19 lipca 2013 roku.

Wprawdzie z pkt 13 umowy wynika, że w przypadku jednostronnego rozwiązania umowy abonenckiej, zawartej na czas określony okresu podstawowego przez abonenta lub przez (...) z winy abonenta przed upływem okresu podstawowego, abonent będzie zobowiązany do zapłaty kary umownej w wysokości nieprzekraczającej ulgi przyznanej abonentowi

w związku z zawarciem umowy abonenckiej na okres podstawowy, pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania. Należy jednak zauważyć, że zgodnie z treścią art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

W przedmiotowej sprawie przedterminowe rozwiązanie umowy nastąpiło w związku z nieopłaceniem przez pozwanego zaległych faktur, czyli wiązało się z niewykonaniem świadczenia pieniężnego. Dlatego też, jeżeli niewykonanie zobowiązania dotyczy zobowiązania o charakterze pieniężnym, tak jak w niniejszym przypadku, to należy uznać, iż zastrzeżenie kary umownej na wypadek rozwiązania czy też odstąpienia od umowy z tej przyczyny, w istocie stanowi sankcję za niewykonanie lub nienależyte wykonanie świadczenia pieniężnego. W takiej sytuacji żądanie zapłaty kary umownej nie jest uzasadnione, a samo postanowienie przewidujące takie uprawnienie jest sprzeczne z dyspozycją bezwzględnie obowiązującego art. 483 § 1 kc i nieważne w myśl art. 58 § 1 kc.

W związku z powyższym, zawarte w punkcie 13 postanowienie dotyczące tej kary umownej w przypadku jednostronnego rozwiązania umowy, stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, gdyż przewiduje zapłatę rażąco wygórowanej kary umownej przez konsumenta, co rażąco narusza jego prawa.

Wobec powyższego Sąd uwzględnił roszczenie powoda jedynie w części, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 kpc, który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W przedmiotowej sprawie pozwany uległ tylko co do nieznaczej części roszczenia powoda, dlatego też Sąd uznał, że brak jest podstaw do stosunkowego rozdzielania kosztów, tym bardziej, że po stronie pozwanego takie koszty nie powstały.

Z uwagi na okoliczność, że wyrok częściowo uwzględniający powództwo jest wyrokiem zaocznym, na mocy art. 333 § 1 pkt 3 kpc Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności.